

30. 9. 2005

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vymezení pojmu „závislá činnost“ pro daňové účely aneb konec „Švarc“ systému?

Dne 10. srpna 2005 vydalo Ministerstvo financí České republiky (dále jen „MF“) pokyn č. D - 285 k vymezení pojmu „závislé činnosti“, který je upraven v ustanovení § 6 odst. 1 a 2 zákona č. [586/1992](#) Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“)

Tento pokyn je reakcí na praktické problémy při vyměřování daně z příjmu ze závislé činnosti dle zákona o daních z příjmů. V praxi často docházelo k případům nesprávného doměření daně z příjmu ze závislé činnosti, a to většinou v případech zastřených pracovněprávních vztahů, tzv. „Švarc“ systému. Daná rozhodnutí finančních úřadů následně byla často předmětem přezkumu ve správním soudnictví, kdy byla příslušnými krajskými soudy rušena s odkazem na nesprávný výklad uvedeného ustanovení zákona o daních z příjmů. Ministerstvo financí proto v zájmu zajištění jednotného uplatňování ustanovení § 6 odst. 1 a 2 zákona o daních z příjmů vypracovalo pokyn D - 285. Účelem tohoto pokynu je vymezit hranice pro správné stanovení způsobu zdanění příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, které jsou získávány z jiného, než pracovněprávního vztahu.

Při vymezení závislé činnosti není dle MF rozhodující, na základě jakého právního vztahu je tato činnost vykonávána. Zákon o daních z příjmů v § 6 odst. 1 vyjmenovává vedle pracovněprávního poměru i případy příjmů získávaných z výkonu činností vykonávaných na základě jiných právních vztahů, které spadají pod širší pojem závislé činnosti. Pro bližší vymezení pojmu závislá činnost je v citovaném ustanovení, jako její podstatný znak, uveden vztah plátce a poplatníka, a to povinnost poplatníka dbát pokynů příkazce. Toto zákonné vymezení pouhého plnění příkazů plátce se v praxi ukázalo jako nedostačující a neschopné postihnout všechny reálně možné případy.

Ministerstvo financí ve výše uvedeném pokynu uvedlo nejčastější znaky a okolnosti, které by měly blíže specifikovat činnost skutečně závislou na osobě plátce. Jedná se o tyto nejčastější znaky:

- plátce příjmu přímo či nepřímo ukládá úkoly, řídí a kontroluje fyzickou osobu a nese odpovědnost související s její činností,
- fyzická osoba má ve vztahu k plátcí příjmu obdobné postavení jako zaměstnanec,
- odměna za práci je vypočítána na základě délky pracovní doby nebo obdobným způsobem běžným při odměňování osoby v pracovně-právním vztahu,
- materiál, pracovní pomůcky, stroje a zařízení potřebné pro výkon činnosti jsou fyzické osobě poskytovány plátcem příjmu,
- vztah mezi plátcem příjmu a fyzickou osobou je dlouhodobý anebo soustavný, resp. fyzická osoba vykonává činnost dlouhodobě pouze pro jednoho plátce příjmu, a to osobně nebo prostřednictvím spolupracující osoby ve smyslu § 13 zákona o daních z příjmu.

Tímto pokynem MF reagovalo na praktické nedostatky současné zákonné úpravy ve snaze přispět k jasné aplikaci výše uvedeného zákonného ustanovení finančními úřady při stanovení daně z příjmů za výkon určitých činností mimo pracovní poměr. Jeho skutečný přínos nám ukáže další praxe.



Další články:

- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Jak naložit s „oznámením“ přestupku soukromých osob? A je to vlastně oznámením ve smyslu zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich?](#)
- [Systémová podjatost ve správním řízení aneb požadavek na překročení nadkritické míry rizika systémové podjatosti](#)
- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Pacht závodu a zákaz přenechání věci třetí osobě](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)